

Vår Herre Jesu Kristi lidande
enligt evangelisten Johannes

(Joh 18:1–19:42)

Efter *tonus recentior*

Berättelserna om Jesu lidande och död, som ingår i stilla veckans liturgi, brukar traditionellt utföras av tre föreläsare eller sångare.

Redan före medeltidens början hade en sedvänja utbildats att Kristuspartierna utfördes i lägre rösläge än berättarens och att övriga agerande personers roller (Pilatus, folkets osv.) utfördes i ett högre rösläge. Under medeltiden tillkom flera olika recitationsmelodier för sjungandet av passionsberättelserna.

Lidandesberättelsen enligt Johannes (Joh 18:1–19:42), som ingår i långfredagens högtidliga gudstjänst, är här lagd under en av dessa medeltida recitationsmelodier. Den latinska melodin brukar kallas *tonus recentior*, ”den nyare tonen”.

Till den avslutande delen anges en annan senmedeltida melodi som har varit relativt mycket använd.

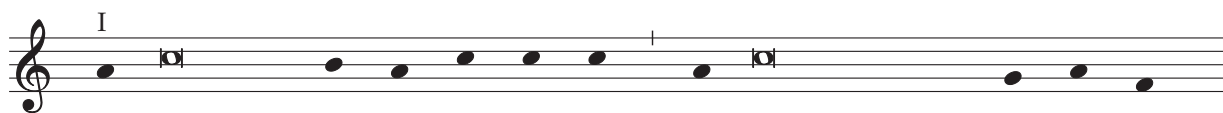
Teckenförklaringar:

I Berättaren (evangelisten)

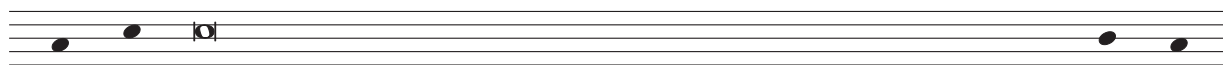
† Kristus

II Övriga agerande

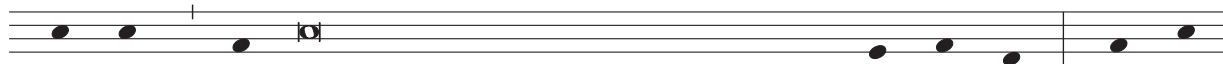
I sjungs av en försångare, II av en annan, † om möjligt av prästen (annars av en diakon eller försångare).

Vår Herre Jesu Kris - ti li - dan - de en - ligt evangelisten Jo - han - nes.

Je - sus gick tillsammans med sina lärjungar ut till andra sidan av Kid - ron -

da - len. Där låg en trädgård som han och lärjungarna gick in i. Ock - så

Judas, han som förrådde honom, kän - de till plat - sen, ef - tersom Jesus och hans

lärjungar ofta ha - de sam - lats där. Ju - das tog med sig vaktstyrkan och

folk från översteprästerna och fa - ri - se - er - na, och de kom dit med

lyktor, facklor och va - pen. Je - sus, som visste om allt som väntade honom,

gick ut till dem och frå - ga - de: "Vem sö - ker ni?" De sva - ra - de:

"Je - sus från Na - sa - ret." Han sa - de: "Det är jag." Bland dem stod

också Ju - das, han som förråd - de ho - nom. När Je - sus nu sa - de:

"Det är jag", vek de tillbaka och föll till mar - ken. Han frå - ga - de

dem i - gen: "Vem sö - ker ni?" De sva - ra - de: "Je - sus från

Na - sa - ret." Då sa - de han: "Jag har ju sagt er att det är jag.

Om det är mig ni sö - ker, så låt de and - ra gå." Ty det som

han hade sagt skulle uppfyllas: "Av dem som du har gett mig har jag inte låtit

någon gå för - lo - rad." Men Simon Petrus, som hade ett svärd med sig,

drog det och slog till mot översteprästens tjä - na - re och högg av honom

hög - ra ö - rat; tjä - naren het - te Mal - kos. Je - sus sade då

till Pet - rus: "Stick svär - det i ski - dan. Skul - le jag inte

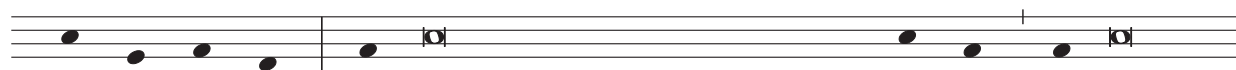
drick - a den bä - ga - re som Fa - dern har räckt mig?" Kom - men - danten

med sin vaktstyrka och judarnas män grep Jesus och band ho - nom och förde

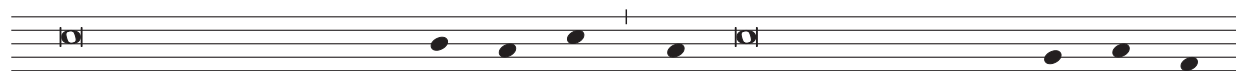
honom först till Hannas, svär - far till Kajafas, som var överstepräst det å - ret.

Det var Kajafas som hade förklarat för ju - dar - na att det var bäst att

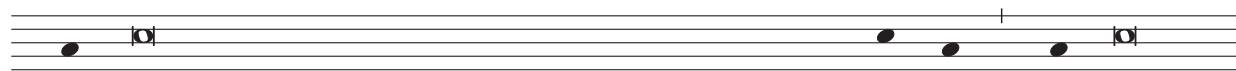
en enda man dog för fol - ket. Si - mon Petrus och en annan lärjunge följde

ef - ter Je - sus. Den lärjungen var bekant med översteprästen, och han följde

med Jesus in på överste - prä - tens gård, men Petrus stod kvar utanför por - ten.

Den andre lärjungen, han som var bekant med överste - prä - ten, gick då ut och

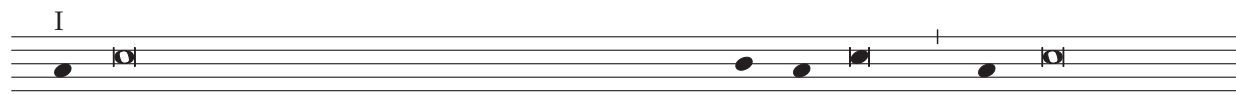
talade med tjänsteflickan som vak - ta - de por - ten och tog med sig Pet - rus

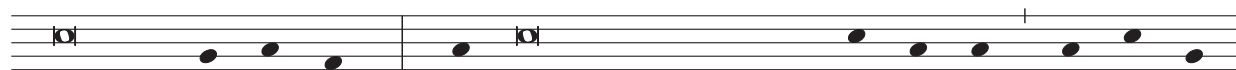
in. Men flickan vid porten sade till Pet - rus: "Hör inte du också till den

där man - nens lär - jung - ar?" Han sva - ra - de: "Nej, det gör jag in - te."

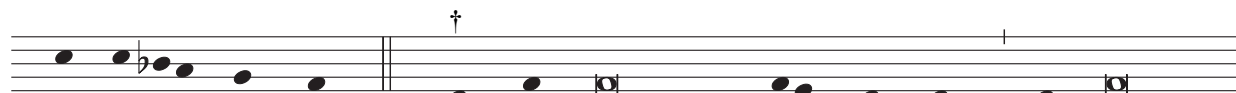
Tjä - narna och vakterna stod och värmdes vid en koleld som de hade tänt,

eftersom det var kallt. Pet - rus stod där också och värmdes sig tillsammans

med dem. Ö - versteprästen frågade Jesus om hans lärjungar och hans lä - ra.

Je - sus sa - de: "Jag har talat öppet till värl - den. Jag har alltid

undervisat i synagogorna och i templet, där al - la ju - dar samlas. Jag har inte

sagt något i hem - lig - het. Var - för frå - gar du mig? Frå - ga dem som

har hört mig vad jag har för-kun-nat för dem. De vet ju vad jag har sagt."

I

En av vakter - na som stod där gav honom då en örfil och sa - de:

II

I

"Skall du svara översteprästen på det sät - tet?" Je - sus sa - de:

†

"Har jag sagt något som var fel, så säg vad det var. Men om jag

I

har rätt, var - för slår du mig?" Han - nas skickade honom då bunden

till översteprästen Ka - ja - fas. Men Simon Petrus stod där och värmde sig.

II

De sa - de till ho - nom: "Hör inte du också till hans lär - jung - ar?"

I

II

I

Pet - rus förne-ka - de det: "Nej, det gör jag in - te." Då sade en av

översteprästens tjä - na - re, en släkting till honom som Petrus hade hug - git

II

ö - rat av: "Såg jag dig inte tillsammans med honom i träd - går - den?"

I

Pet - rus förnekade det än en gång, och just då gol en tupp. Från

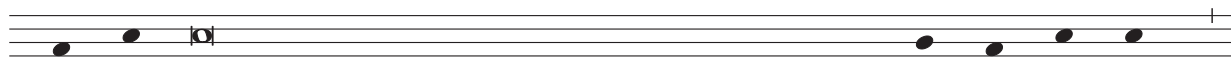
Kajafas förde de Jesus till re - si - den-set. Det var tidigt på mor-go-nen.

Själ - va stannade de u - tan - för, för att inte bli orena utan kunna äta
påsk-mål - ti - den. Pi - latus gick då ut till dem och frå - ga - de: "Vad
anklagar ni den här man - nen för?" De sva - ra - de: "Om han inte hade
varit en för - bry - ta - re, skul - le vi inte ha överlämnat ho - nom åt dig."
Pi - la - tus sa - de: "Ta honom då själ - va och döm honom efter er
e - gen lag." Men ju - dar - na sva - ra - de: "Vi har inte rätt att
dö - da nå - gon." Ty det ordet skulle uppfyllas som Jesus ha - de sagt
för att ange hur han skul - le dö. Pi - latus gick tillbaka in i resi - den - set
och lät kalla till sig Jesus och frå - ga - de: "Så du är alltså ju - dar - nas
ko - nung?" Je - sus sva - ra - de: "Sä - ger du detta av dig själv,
el - ler har andra sagt det om mig?" Pi - la - tus sa - de: "Jag är väl
ing - en ju - de! Di - na landsmän och överstepräster har överlämnat

dig åt mig. Vad har du gjort?" Je - sus sva - ra - de: "Mitt
 rike hör inte till den - na värl - den. Om mitt rike hörde till den - na värl - den,
 ha de mina följeslagare kämpat för att jag inte skulle bli utlämnad åt judarna.
 Men nu är mitt rike av an - nat slag." Pi - la - tus frå - ga - de:
 "Du är allt - så kung?" Je - sus sva - ra - de: "Du själv säger
 att jag är kung. Jag har fötts och kommit hit till världen för denna en - da
 sak: att vitt - na för san - ning - en. Den som hör till sanningen lyss - nar
 till min röst." Pi - latus sade till ho - nom: "Vad är san - ning?"
 Se - dan gick han ut igen till judarna och sa - de: "Jag kan inte finna
 finna honom skyldig till nå - got. Men det är sed att jag friger någon åt
 er vid pås - ken. Vill ni alltså att jag skall frige ju - dar - nas ko - nung?"
 Då ro - pa - de de i - gen: "In - te honom u - tan Ba - rab - bas."

Ba - rabbas var en rö - va - re. Då tog Pilatus Jesus och lät giss - la ho - nom.

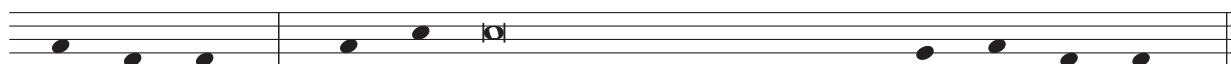
Och sol - daterna vred ihop en krans av törne och satte på hans hu - vud.

och de hängde på honom en purpur - röd man - tel. De gick fram till honom

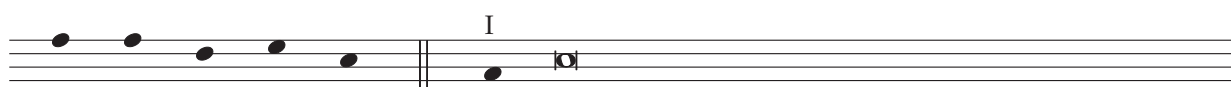
och sa - de: "Var hälsad, judar - nas ko - nung!" Och de gav ho - nom

ör - fi - lar. Se - dan gick Pilatus ut igen och sade till ju - dar - na:

"Jag för ut ho - nom till er för att ni skall förstå att jag inte finner honom

skyl - dig till nå - got." Je - sus kom ut med törnekransen och den purpur -

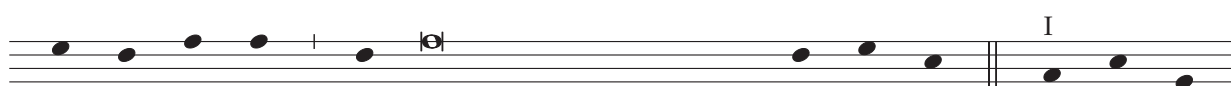
rö - da man - teln, och Pi - la - tus sa - de: "Här är man - nen."

Så snart översteprästerna och deras folk fick se honom ro - pa - de de:

"Kors - fäst ho - nom!" Pi - la - tus sa - de: "Ta honom och korsfäst

ho - nom själ - va. Jag finner honom inte skyldig till nå - got." Ju - dar - na

sva - ra - de: "Vi har en lag, och enligt den lagen mås - te han dö,

ef - tersom han har gjort sig till Guds son." När Pi - latus hörde det - ta,

blev han än - nu mer o - ro - ad. Han gick tillbaka in i residenset och

frå - ga - de Je - sus: "Var - i - från är du?" Men Jesus gav honom

ing - et svar. Pi - la - tus sa - de då: "Väg - rar du att ta - la

med mig? Vet du inte att jag har makt att fri - ge dig och makt att

kors - fäs - ta dig?" Je - sus sva - ra - de: "Du skulle inte ha någon

makt ö - ver mig om du inte hade fått den från o - van. Där - för har

den som överlämnade mig åt dig stör - re skuld." Ef - ter det svaret ville

Pilatus fri - ge ho - nom, men ju - dar - na ro - pa - de: "Om du

släp - per ho - nom, är du in - te kej - sa - rens vän. Den som gör sig till

kung sät - ter sig upp mot kej - sa - ren." När Pi - latus hörde de or - den

lät han fö - ra ut Je - sus och satte sig på domartribunen i den så kallade

Sten-går-den, på he-bre-i-ska Gab-ba-ta. Det var på förbe-
redelsedagen fö-re pås-ken vid sjät-te tim-men. Pi-latus sade
till ju-dar-na: "Här ser ni er kung." Då ro-pa-de de:
"Bort med ho-nom! Kors-fäst ho-nom!" Pi-la-tus frå-ga-de:
"Skall jag kors-fäs-ta er kung?" Ö-verstepräster-na sva-ra-de:
"Vi har ingen annan kung än kej-sa-ren." Då utlämnade han Jesus
åt dem till att kors-fäs-tas. De tog honom alltså med sig. Han bar själv
sitt kors ut till den plats som kallas Skal-len, på he-bre-i-ska
Gol-go-ta. Där korsfäste de ho-nom till-sam-mans med två and-ra,
en på var sida med Jesus i mit-ten. Pi-latus hade också låtit skriva ett
anslag som sattes upp på kor-set, och där stod: "Jesus från Nasaret, judar-
nas ko-nung." Det-ta lästes av många ju-dar, ef-tersom platsen där

Jesus korsfästes låg strax u - tan - för sta - den, och texten var på hebreiska,

la - tin och gre - ki - ska. Men judarnas överstepräster sade till Pi - la - tus:

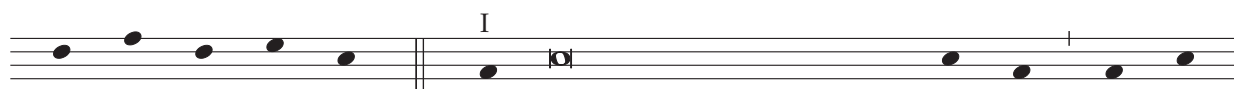
II

"Skriv inte judarnas ko - nung, u - tan vad han själv har sagt: Jag är

I II

ju - dar - nas ko - nung." Pi - la - tus sva - ra - de: "Vad jag har skri - vit,

I

det har jag skri - vit." Sol - daterna som hade korsfäst Je - sus tog hans

kläder och delade upp dem i fy - ra de - lar, en på var - je sol - dat.

De tog också lång - skjor - tan, men den ha - de ing - a söm - mar

u - tan var vävd i ett en - da styck - e. De sade därför till var - and - ra:

II

"Vi skär in - te sön - der den u - tan kastar lott om vem som skall

I

ha den." Ty skriftordet skulle upp - fyl - las: *De delade upp mina klä - der*

mellan sig och kastade lott om min kläd - nad. Det var vad soldater - na

gjor - de. Men vid Je - su kors stod hans mor och hennes syster Maria,

som var gift med Klo-pas, och Ma-ri-a från Mag-da-la. När Jesus

såg sin mor och bred-vid henne den lärjunge som han äls-ka-de, sa-de

han till sin mor: "Kvin-na, där är din son." Se-dan

sade han till lär-jung-en: "Där är din mor." Från den stunden

hade hon sitt hem hos lär-jung-en. Je-sus visste att nu var allt fullbordat,

och för att skriftordet skulle uppfyl-las sa-de han: "Jag är

törs-tig." Där stod ett kärl som var fyllt med surt vin. De satte därför

en svamp som doppats i det sura vinet på en isopsstjälk och förde den

till hans mun. När Jesus hade fått det sura vi-net sa-de han:

"Det är full-bor-dat." Och han böjde ner hu-vu-det och

överlämnade sin an-de.

Tystnad. Man böjer knä.

Ef-tersom det var förberedelsedag och kropparna inte fick hänga kvar på korset

korsfästas benpipor skul - le kros - sas och krop - par - na tas bort. Sol -
 daterna kom därför och krossade be - nen på dem som var korsfästa till -
 sammans med Je - sus, först på den ene och sedan på den and - re. Men
 när de kom till Jesus och såg att han redan var död, kros - sade de in - te hans
 ben, u - tan en av soldaterna stack upp sidan på honom med sin lans, och
 då kom det ut blod och vat - ten. Den som såg det har vittnat om det för
 att också ni skall tro. Hans vitt - nes - börd är sant, och han vet att han
 ta - lar san - ning. Det - ta skedde för att skriftordet skul - le uppfyllas:
Ing - et ben skall brytas på ho - nom. Och på ett annat stäl - le heter det:
De skall se på honom som de har ge - nom - bor - rat.
 Men Josef från Ari - ma - ta - ia, som var lärjunge till Jesus fast i
 hemlighet, av räds - la för judarna, kom därför och bad Pilatus att få ta ner

Jesu kropp, och Pilatus tillät ho-nom det. Då gick han bort och tog

hans kropp. Ock - så Ni - ko - de - mos kom dit, han som första

gången hade sökt upp ho - nom på nat - ten, och han hade med sig en

blandning av myr - ra och aloe, om - kring tret - ti - o ki - lo.

Och de tog Je - su kropp och lindade den med linnebindlar

tillsammans med de välluk - tan - de kryddorna, så - som judarna brukar göra

vid en be - grav - ning. Men intill det ställe där han hade

blivit korsfäst fanns en träd - gård, och i trädgården fanns en ny grav

där än - nu ing - en ha - de va - rit lagd. Där la - de de

Je - sus, ef - tersom det var den judiska förbere - del - se - da - gen

och gra - ven låg nä - ra.

